

966

P R E S - S E R V I S

NOVINSKO-IZDAVACKO PREDUZECE SAVEZA
NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION
OF YUGOSLAV JOURNALISTS

BEOGRAD — Knez Mihajlova 2/X — Pošt. fah 842
Tel. 621-578   Cek. račun 101-11/1-304
Current Account with
Yugoslav National Bank

SLUŽBA DOKUMENTACIJE
CLIPPING SERVICE

Isečak iz lista
Newspaper cutting

НОВА МАКЕДОНИЈА

Скопје

17 IV 1966

ИЗЛОЖБА
НА МОМЧИЛО
ПЕТРОВСКИ
— МОЦО

СУДИР
НА СВЕТЛО
И ТЕМНО

Е ВЕ УШТЕ еден наш млад академски сликар: Момчило Петровски — Моцо. Сликашки отсек и специјалка неодамна завршил на Академија за примена на уметност во Белград. Не е чудно што во неговите цртежи и слики, изложени во Работничкиот дом-универзитет, јасно се чувствува не само духот на двете белградски академии, туку и духот на новата белградска ликовна клима.

Минатата година со слични уметнички тенденции ни се претстави и скулпторот Стефан Маневски. Меѓу овие двајца млади уметници, и покрај сличноста во прв поглед (во цртежите), постои извесна разлика, која можеби е резултат на нивната ликовно-родовска припадност, односно, едниот своите цртежи и ги подложува на скулптурата, а другиот на сликарството. Интересно е дека и кај едниот и кај другиот необично силно се чувствува превосходноста на цртежот. Кај Маневски, цртеж и ја одзема целосноста на запремината, а кај Моцо ја смирува, па дури и ја негира улогата на пиктуралноста: меѓу неговите тонски цртежи и меѓу неговите слики не постои речиси никаква тонска разлика.

Ча оваа прва самостојна изложба Моцо сепак повеќе ни се претставува како првач отколку како сликар. Меѓутоа, тој секој цртеж го исполнува со елементи на сликарско моделирање, па затоа добиваме впечаток дека негова намера била да воспостави извесно единство помеѓу двете ликовни дисциплини. Но тој е секако свесен дека во тоа треба да жртвува многу од традиционите одлики на двете дисциплини, особено од вредностите на сликарството. Зашто ако цртежот по својата природа и така може да се исполни со сликарски елементи и следствено да се збогати со друга содржина, сликарството губи доста од своето богатство, ако следствено му се додадат цртачки компоненти. Во случајот на Моцо, тоа е наполно така. За таквиот случај решителен чинител беше тоа што Моцо слика со темпера. Можеби сосема поинакво ќе изгледаше неговото сликарство ако сликаше со маслени бои, каде што е невозможна претерана интервенција на цртежот врз бојата.

Највредното што го донесува изложбата на Моцо е неговото изразито чувство за хармонизација на светлите и на темните партии. Тој судир помеѓу светлијата и темнијата толку е доминантен кај овој млад уметник што станува и главен носител на оваа негова прекупација. Одушевува големата љубов со која тој му пристапува на решавањето на таквиот драматичен проблем.

Особено успешно се спроведени деловите каде што е избегната директната средба помеѓу светлото и темното, а наместо тоа е спроведена една блага и нежна, можеби патетична, но не сентиментална врска на тие контрасти. Мистичните дамки што блескаат во огромните темни површини, магично осветлуваат некој сатериер што асоцира на Рембрантовото ателје, но исто така што раѓа спомени и за тивок македонски кат од некој наш храм, или од некој наш манастир, каде што се борат златните дамки на иконите со полутемнината на просторот.

Моцо успева да создаде целосна визија. Тоа кај нас раѓа тајнствени и далечни спомени. Но самата структура на неговите експонати скоро секогаш е неубедлива. Спомениште што ни ги соз-

дава визијата брзо исчезнуваат, а неубедливата структура не е во состојба да не предизвика на подлабоко ликовно размислување. Да бидам конкретни, визијата (површијата) на сликата делува реалистички, но основата на сликата е без ликовна животност. Знаците од кои произлегува општата содржина немаат реална поддршка. Се разбира, тоа не е голем грех за еден млад творец. За нас е многу поважно дека Момчило Петровски-Моцо уште со првата изложба ни докажува дека солидно го совлада јазикот на најновите ликовни тенденции, и дека во иднина со таква сигурна подготовка ќе успее да создаде дела со кои нема да ги изневери оние кои сега полагаат надеж во неговиот успешен ликовен развиток.

Паскал ГИЛЕВСКИ